

SAMOVAR

Vít Vondráček

Samovar stojí u mojí babičky Danuše Manové na skříni v obývacím pokoji. Když ho babička před Vánoci vyleští, leskne se jako zlatý. Ani já ani moje babička jsme ho nikdy neviděli v provozu. Fungoval by na dřevěné uhlí a potřeboval by plechový komínek. Je už jen na parádu a dají se do něj schovávat jiné drobné památky.

Zepředu jsou vyryté medailonky s hlavičkami a nečitelnými nápisy v azbuce. Dávným používáním samovaru jsou částečně vyhlazené. Pod nimi jsou letopočty od roku 1899 do roku 1910. Uprostřed je nápis Samovarnaja fabrika G. Bataševa , 1. Sort. Samovar je na několika místech promáčknutý, protože měl bohatou historii.

Moje praprababička Emilie Svěráková ho před první světovou válkou dala své sestře Heleně Svěrákové jako svatební dar. Obě tehdy žily s rodiči na dnešní Ukrajině ve Volyňské oblasti. Naše rodina se na Ukrajinu dostala při vlně vystěhovalectví v 70. letech 19. století. Můj praprapradědeček Jan Svěrák tam přišel jako mladý chlapec z Kopidlna na Nymbursku v Čechách.

Zpět k samovaru. V 1. světové válce prošla Ukrajinou fronta a samovar byl hodně používán jako levný prostředek vaření vody. Mezi válkami prožívali lidé kolem samovaru klidnější období, až když tam přestali řídit bandité asi v roce 1920. Používán byl i v době druhé světové války, kdy se na Ukrajině v blízkosti bydliště Heleny opět bojovalo.

Po válce dostali volyňští Češi možnost přesídlit zpátky do Československa. Vrátila se moje praprababička Emílie i její sestra Helena s manželem. Žily v Žatci, Helena v malém domečku, kde sice nebyl vodovod, ale elektřina ano, takže se samovar jako nepotřebný dostal na půdu. Při stavbě nové silnice -

výpadovky na Most a Chomutov - byl domek zbourán a samovar se dostal na další půdu v domě, kam se Helena přestěhovala k rodině syna Emílie. Odtud se Helena ještě jednou stěhovala, tentokrát k dceři do Suwalek v Polsku. Samovar už s sebou nebrala, ale darovala ho na památku mojí babičce Danuši, které bylo asi 17 let. Ta samovar vysvobodila z půdy, až když se vdala a od té doby má své místo na stejné skříni v obývacím pokoji, i když se skříň se samovarem několikrát stěhovala. Byla na Mořině u Karlštejna, v Podbořanech a na dvou místech v Žatci. Nyní se o skříň dělí s kočkou Lailou, která odtud ráda kouká po celém pokoji.

